DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series14.2026.35.23
УДК 378.016:78.071.5]:005.336.2-057.875

***Федоришин Василь Ілліч,***
*доктор педагогічних наук, професор,*
*заслужений діяч мистецтв України,*
*декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського,*
*Український державний університет імені Михайла Драгоманова*
*https://orcid.org/0009-0006-4153-6129*
*fm@udu.edu.ua*

# ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ, ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ ТА ОРКЕСТРОВЕ ВИКОНАВСТВО ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПРОСТІР ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ

*У статті обґрунтовано психолого-педагогічні засади формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв засобами інструментального, вокально-хорового та оркестрового виконавства як цілісний міждисциплінарний простір фахової підготовки майбутнього педагога-музиканта. Уточнено сутність поняття «фахова компетентність студента факультету мистецтв» як інтегрованої характеристики особистості, що поєднує художньо-виконавські, музично-теоретичні та психолого-педагогічні знання, уміння й навички, ціннісні орієнтації та здатність засобами музично-виконавської діяльності створювати художньо переконливий інтерпретаційний образ.*

*Визначено місце виконавської компетентності у структурі фахової компетентності майбутнього фахівця та розкрито її зв’язок із художньо-творчим, когнітивно-технологічним, операційно-технічним, комунікативно-ансамблевим, мотиваційно-ціннісним і рефлексивно-оцінним компонентами. Схарактеризовано основні види музично-виконавської діяльності, що застосовуються у процесі фахової підготовки: сольне інструментальне виконавство, вокальне та вокально-хорове виконавство, диригентсько-хорову діяльність, ансамблеве й оркестрове музикування.*

*Обґрунтовано психолого-педагогічні умови результативного формування фахових компетентностей студентів засобами виконавської діяльності. Встановлено, що інструментальне, вокально-хорове та оркестрове виконавство виконує не лише художньо-виражальну, а й інтегративно-розвивальну функцію, забезпечуючи міждисциплінарний синтез музично-теоретичної, історико-стильової та методичної підготовки, розвиток музичного мислення, виконавської волі та здатності до колективної художньої взаємодії.*

*Узагальнення результатів дослідження уможливило окреслення перспективних напрямів вдосконалення фахової підготовки студентів факультетів мистецтв на засадах міждисциплінарної інтеграції різних видів музично-виконавської діяльності.*

***Ключові слова:*** *фахова компетентність; студенти факультетів мистецтв; музично-виконавська діяльність; інструментальне виконавство; вокально-хорове виконавство; оркестрове виконавство; виконавська компетентність; міждисциплінарна інтеграція; мистецька освіта.*

**Постановка проблеми.** Сучасний етап розвитку вищої мистецької освіти в Україні характеризується переходом від предметно-орієнтованої до компетентнісно-орієнтованої моделі професійної підготовки, у центрі якої перебуває здатність майбутнього фахівця результативно діяти у складних і мінливих умовах художньо-педагогічної практики. Реформування освітньої галузі, упровадження стандартів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «Культура і мистецтво» та «Освіта/Педагогіка», інтеграція вітчизняної освіти в європейський освітній простір актуалізують потребу переосмислення традиційних підходів до фахової підготовки студентів факультетів мистецтв.

Провідне місце у структурі професійної підготовки майбутнього музиканта-педагога посідає музично-виконавська діяльність, яка представлена трьома взаємопов’язаними

складниками – інструментальним, вокально-хоровим та оркестровим (ансамблевим) виконавством. Попри тривалу традицію їх викладання як відносно автономних навчальних дисциплін, у сучасних умовах дедалі виразніше усвідомлюється потреба їх розгляду як цілісного міждисциплінарного простору, в якому відбувається інтеграція художньо-творчого, техніко-виконавського та психолого-педагогічного складників фахової компетентності.

Виконавська діяльність за своєю природою є синтетичною, адже вона поєднує музично-теоретичні знання, історико-стильову ерудицію, технічну майстерність, емоційно-вольову регуляцію та комунікативну взаємодію. Саме тому інструментальне, вокально-хорове й оркестрове виконавство не можна зводити до вузького набору технічних навичок, оскільки воно постає полем міждисциплінарного синтезу, в якому знання й уміння, здобуті в межах різних навчальних дисциплін, набувають практичного втілення й особистісного сенсу. Це зумовлює актуальність теоретичного обґрунтування психолого-педагогічних засад формування фахових компетентностей студентів засобами музично-виконавської діяльності.

**Аналіз останніх досліджень.** Проблематика формування фахових компетентностей майбутніх фахівців мистецької галузі перебуває в центрі уваги вітчизняних і зарубіжних науковців. Загальнотеоретичні засади мистецької педагогіки, методики викладання мистецьких дисциплін та професійної підготовки вчителя музичного мистецтва обґрунтовано у фундаментальних працях Г. Падалки [1], О. Ростовського [2], О. Рудницької [3], О. Олексюк [4] та ін., де музично-виконавська діяльність розглядається як провідний засіб художньо-естетичного розвитку особистості.

Питання цілісності та інтегративності загальної мистецької освіти, взаємодії різних видів художньої діяльності ґрунтовно опрацьовано Л. Масол [5]. Теоретико-методичні аспекти формування виконавської майстерності та професійної компетентності майбутнього вчителя музики розкрито у працях А. Козир [6] та О. Щолокової [7]. Психолого-педагогічні механізми мистецької дії, естетичного переживання та педагогічної майстерності обґрунтовано у наукових розвідках І. Зязюна [8]. Особливості вокально-хорової підготовки та розвитку співацького голосу студентів висвітлено у дослідженнях Н. Гуральник [9], а художньо-ментальні й ціннісні виміри музично-виконавської діяльності – у працях О. Реброової [10].

У зарубіжному науковому дискурсі проблема музичної освіти та виконавства досліджується в контексті філософії музичної педагогіки й практико-орієнтованого («праксіального») підходу. Д. Елліотт [11] обґрунтовує розуміння музичного виконавства як форми «музикування» (musicing), що інтегрує знання, уміння та контекст діяльності; Б. Реймер [12] розробляє естетичну концепцію музичної освіти; С. Галлам [13] аналізує психологічні механізми впливу музичної й виконавської діяльності на розвиток особистості; Л. Грін [14] досліджує неформальні способи опанування музики; К. Свонвік [15] обґрунтовує принцип «музичного» викладання музики, що передбачає цілісність виконавського досвіду.

Попри значну кількість наукових праць, проблема цілісного, міждисциплінарного розгляду інструментального, вокально-хорового та оркестрового виконавства як єдиного простору формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв, з урахуванням психолого-педагогічних умов їх результативної підготовки, залишається недостатньо розробленою й потребує подальшого наукового обґрунтування.

**Мета статті** – обґрунтувати психолого-педагогічні засади формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв засобами інструментального, вокально-хорового та оркестрового виконавства, схарактеризувати основні види музично-виконавської діяльності та визначити психолого-педагогічні умови результативності цього процесу.

**Наукова новизна дослідження** полягає в узагальненні сучасних наукових підходів

до формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв на засадах міждисциплінарної інтеграції; систематизації видів музично-виконавської діяльності відповідно до їх внеску у формування структурних компонентів фахової компетентності; уточненні ролі інструментального, вокально-хорового й оркестрового виконавства як цілісного простору професійного становлення майбутнього музиканта-педагога; обґрунтуванні психолого-педагогічних умов результативності цього процесу.

**Виклад основного матеріалу.** Фахова підготовка студентів факультетів мистецтв ґрунтується на компетентнісному підході, який передбачає спрямування освітнього процесу на формування здатності особистості мобілізувати сукупність знань, умінь, навичок і ціннісних орієнтацій для розв'язання професійних завдань. Стосовно музично-педагогічної освіти компетентнісний підхід означає перенесення акценту зі здобуття суми знань про музику на формування здатності до художньо-творчої, виконавської та педагогічної діяльності [1; 4].

Під фаховою компетентністю студента факультету мистецтв ми розуміємо інтегровану характеристику особистості, що поєднує художньо-виконавські, музично-теоретичні та психолого-педагогічні знання, уміння й навички, ціннісні орієнтації та здатність засобами музично-виконавської діяльності створювати художньо переконливий інтерпретаційний образ і транслювати його в педагогічній (виконавській) практиці. Ключовим складником фахової компетентності майбутнього музиканта-педагога є виконавська компетентність, яка формується безпосередньо у процесі інструментальної, вокально-хорової та оркестрової діяльності.

Музично-виконавська діяльність за своєю сутністю є міждисциплінарною. Опановуючи музичний твір, студент інтегрує знання з теорії музики та гармонії (аналіз ладотональної та фактурної організації), сольфеджіо (внутрішній слух, чистота інтонування), історії музики (стильова та жанрова атрибуція), аналізу музичних форм (розуміння драматургії твору), а також психології та педагогіки (саморегуляція, методика роботи над твором). Таким чином, виконавство постає не окремою навчальною дисципліною, а інтегративним полем, в якому знання, здобуті в різних предметних галузях, набувають практичного втілення й перетворюються на цілісну виконавську дію [3; 5].

Ідея міждисциплінарності виконавської підготовки узгоджується з праксіальною концепцією музичної освіти Д. Елліотта [11], згідно з якою музичне знання є передусім знанням процедурним, «знанням у дії» (knowing how), що формується й виявляється безпосередньо в процесі музикування. Виконавство в цьому розумінні є не додатком до теоретичних дисциплін, а центром освітнього процесу, навколо якого інтегруються всі інші складники фахової підготовки. Аналогічну позицію обстоює К. Свонвік [15], наголошуючи на потребі «музичного» викладання музики, за якого технічні й теоретичні завдання підпорядковані художньо-виразній меті.

Формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв є складним, багатокомпонентним процесом, що передбачає інтеграцію художньо-творчої, техніко-виконавської та психолого-педагогічної складових. У структурі фахової (виконавської) компетентності доцільно виокремити взаємопов'язані компоненти.

*Мотиваційно-ціннісний компонент* відображає стійкий інтерес до музично-виконавської та педагогічної діяльності, ціннісне ставлення до музичного мистецтва, потребу в художньому самовираженні та професійному самовдосконаленні [10].

*Когнітивно-технологічний компонент* охоплює систему музично-теоретичних, історико-стильових та методичних знань, необхідних для осмисленого опанування репертуару: знання будови інструмента чи голосового апарату, закономірностей звукоутворення, принципів роботи над музичним твором, основ методики викладання фахових дисциплін.

*Операційно-технічний компонент* становить сукупність виконавських умінь і навичок – інструментальної та вокальної техніки, координації рухів, дихання, звуковедення,

володіння аплікатурою, штрихами, прийомами звуковидобування. Саме цей компонент забезпечує технологічну свободу, без якої неможлива реалізація художнього задуму [6].

*Комунікативно-ансамблевий компонент* є специфічним для колективних видів виконавства (хорового, ансамблевого, оркестрового) і передбачає здатність до художньої взаємодії, узгодження власної партії із загальним звучанням, відчуття ансамблевого балансу, підпорядкування диригентському жесту, а також розвинені комунікативні й лідерські якості, необхідні майбутньому вчителю та керівнику музичного колективу.

*Художньо-творчий компонент* передбачає образне музичне мислення, розвинений художній смак, здатність до інтерпретації музичного твору, розуміння стилю та жанру, володіння засобами музичної виразності (динамікою, агогікою, артикуляцією, фразуванням). Він є системотвірним, оскільки саме художня мета визначає добір технічних засобів виконання [1; 7].

*Рефлексивно-оцінний компонент* забезпечує здатність до самоаналізу, самоконтролю та самооцінювання виконавської діяльності, критичного осмислення власної інтерпретації та результатів педагогічної праці [8].

Важливо зазначити, що інструментальне, вокально-хорове та оркестрове виконавство виконують у процесі фахової підготовки студентів подвійну функцію, яка визначає їхню особливу роль у мистецькій освіті. З одного боку, вони є засобом художньо-естетичного розвитку особистості, формування музичного мислення, емоційної чутливості, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій. У цьому вимірі виконавство постає потужним чинником особистісного становлення майбутнього фахівця.

З іншого боку, музично-виконавська діяльність є безпосереднім об'єктом професійного опанування та основним інструментом майбутньої фахової діяльності музиканта-педагога. Професійна підготовка не обмежується формуванням виконавських умінь «для себе»: майбутній учитель має бути здатним транслювати виконавський досвід, керувати дитячим інструментальним чи хоровим колективом, демонструвати художні зразки, здійснювати показ на інструменті та голосом. Подвійна природа виконавства зумовлює його особливу психолого-педагогічну цінність, забезпечуючи інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь у цілісну структуру фахової компетентності [4; 5].

Розглянемо детальніше специфіку кожного з видів музично-виконавської діяльності та їхній внесок у формування фахових компетентностей студентів.

Сольне інструментальне виконавство (фортепіанне, на оркестрових та народних інструментах) є основою індивідуальної виконавської підготовки. Воно формує технічну майстерність, самостійність художнього мислення, здатність до цілісної інтерпретації музичного твору, розвиває виконавську волю, увагу, музичну пам'ять та сценічну витримку. Індивідуальна форма занять у класі фаху створює умови для реалізації особистісно орієнтованого підходу, урахування індивідуальних психофізіологічних особливостей студента, темпу його розвитку. Водночас саме в інструментальному класі закладаються методичні основи майбутньої педагогічної діяльності: студент опановує принципи роботи над твором, які згодом переносить у власну викладацьку практику [2; 6].

Вокальне та вокально-хорове виконавство пов'язане з опануванням співацького голосу як природного «інструмента», найтісніше поєднаного з особистістю виконавця. Постановка голосу, розвиток співацького дихання, дикції, кантилени формують не лише вокально-технічні навички, а й емоційну чутливість, здатність до інтонаційно-смислового прочитання поетичного тексту. Хоровий спів має особливий розвивальний потенціал: він виховує почуття ансамблю, строю, гармонічний слух, уміння підпорядковувати індивідуальне звучання загальному художньому завданню. Участь у хоровому колективі формує комунікативні якості, дисциплінованість, відповідальність, відчуття причетності до спільної художньої справи [9; 13].

Диригентсько-хорова діяльність посідає особливе місце в системі фахової підготовки, оскільки поєднує виконавські та управлінсько-педагогічні функції. Опановуючи

диригентську техніку, студент розвиває здатність до художнього керівництва колективом, невербальної комунікації, оперативного слухового контролю, аналізу партитури. Диригування інтегрує музично-теоретичні, виконавські та психолого-педагогічні компетентності, безпосередньо моделюючи майбутню професійну діяльність учителя музичного мистецтва як керівника шкільного хору чи вокального ансамблю [7].

Ансамблеве та оркестрове виконавство формує компетентності колективного музикування, а саме – уміння слухати партнерів, узгоджувати темп, динаміку, штрихи, підпорядковувати власну партію загальному художньому задуму. Участь в оркестрі чи ансамблі розвиває почуття метроритмічної єдності, тембрового балансу, здатність до швидкої слухової адаптації. Ці види діяльності мають виразний потенціал соціалізації особистості, оскільки виховують культуру спільної праці, взаємну відповідальність і толерантність. Психологічно колективне музикування знижує рівень сценічної тривожності, формує досвід успішної художньої взаємодії [14].

Аналіз освітньої практики дозволяє стверджувати, що найбільший розвивальний ефект досягається не за ізольованого викладання зазначених видів виконавства, а за їх міждисциплінарної інтеграції. Знання й уміння, здобуті в інструментальному класі, збагачують вокально-хорову й оркестрову діяльність, і навпаки: досвід колективного музикування розвиває слухові й комунікативні якості, що позитивно позначаються на сольному виконавстві. Саме тому інструментальне, вокально-хорове та оркестрове виконавство доцільно розглядати як єдиний міждисциплінарний простір, у якому відбувається цілісне формування фахової компетентності студентів [5; 15].

Особливого значення міждисциплінарна інтеграція видів виконавства набуває в сучасних умовах функціонування вищої мистецької освіти, позначених поширенням дистанційних і змішаних форм навчання. Якщо сольна інструментальна й вокальна підготовка порівняно легше адаптується до індивідуального онлайн-формату, то колективні види виконавства – хорове, ансамблеве, оркестрове – потребують безпосередньої синхронної взаємодії, забезпечити яку дистанційно надзвичайно складно. Це актуалізує потребу пошуку методичних рішень, які дають змогу зберегти цілісність виконавської підготовки, компенсувати обмеження колективного музикування та підтримати мотивацію студентів до художньої співтворчості [13; 14].

Важливим складником формування фахових компетентностей засобами виконавства є його органічний зв’язок із педагогічною практикою студентів. Набуті у класі з фаху, у хоровому й оркестровому класах уміння реалізуються під час проходження практики в закладах загальної середньої та мистецької освіти, де майбутній фахівець виступає вже не лише виконавцем, а й керівником дитячого колективу, здатним здійснювати художній показ, добирати доступний репертуар, організовувати колективне музикування учнів. Саме на етапі практики найповніше виявляється подвійна природа виконавської діяльності як засобу власного художнього розвитку й одночасно інструмента майбутньої професійної праці [4; 7].

Не менш суттєвим є історико-культурний і виховний вимір музично-виконавської діяльності. Опановуючи національний та світовий репертуар, студенти долучаються до художніх традицій, усвідомлюють цінність музичної спадщини, формують національну й культурну ідентичність. Участь у хорових та оркестрових колективах, виконання творів української музичної класики й сучасних композиторів має виразний виховний потенціал, сприяючи становленню громадянської позиції та ціннісних орієнтацій майбутнього педагога-музиканта [5; 10].

Психолого-педагогічний потенціал музично-виконавської діяльності полягає в тому, що вона сприяє підвищенню творчої мотивації, розвитку музичного та образного мислення, формуванню стійких професійних навичок, емоційно-вольової саморегуляції, а також розвитку метакомпетентностей – здатності до самонавчання, рефлексії, творчого розв’язання нестандартних художніх завдань, роботи в команді. Виконавська діяльність

активізує механізми художнього переживання, які, за І. Зязюном [8], є основою естетичного виховання й педагогічної майстерності.

Водночас результативність формування фахових компетентностей засобами виконавської діяльності залежить від дотримання низки *психолого-педагогічних умов*. До них належать: методично виважене поєднання індивідуальних та колективних форм виконавської підготовки; забезпечення міждисциплінарних зв'язків між фаховими, музично-теоретичними та психолого-педагогічними дисциплінами; реалізація особистісно орієнтованого підходу з урахуванням індивідуальних психофізіологічних особливостей студентів; поступове ускладнення репертуару відповідно до принципу доступності та посильної складності; створення сприятливого емоційно-психологічного середовища й ситуацій успіху; систематичне залучення студентів до концертно-виконавської та педагогічної практики; розвиток рефлексивних умінь і навичок самооцінювання [3; 6; 8].

З метою систематизації уявлень про роль музично-виконавської діяльності у формуванні фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв узагальнені результати дослідження представлено в таблиці 1.

**Таблиця 1**

**Види музично-виконавської діяльності та їхній внесок у формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв**

| *Вид виконавської діяльності* | *Внесок у формування фахових компетентностей* |
|---|---|
| Сольне інструментальне виконавство (фортепіано, оркестрові й народні інструменти) | Формування технічної майстерності, самостійності художнього мислення, цілісної інтерпретації, виконавської волі, музичної пам'яті та сценічної витримки; закладання методичних основ педагогічної діяльності |
| Вокальне та вокально-хорове виконавство | Розвиток співацького голосу, дихання, дикції, кантилени, емоційної чутливості; формування почуття ансамблю, строю, гармонічного слуху та комунікативних якостей |
| Диригентсько-хорова діяльність | Інтеграція виконавських та управлінсько-педагогічних функцій; розвиток техніки диригування, невербальної комунікації, слухового контролю, аналізу партитури, здатності до художнього керівництва колективом |
| Ансамблеве та оркестрове виконавство | Формування навичок колективного музикування, метроритмічної єдності, тембрового балансу, слухової адаптації; виховання культури спільної праці, зниження сценічної тривожності |
| Концертно-виконавська та педагогічна практика | Інтеграція набутих компетентностей у цілісну виконавську й педагогічну дію; розвиток сценічної культури, рефлексивних умінь та досвіду трансляції художнього зразка |

Наведені в таблиці 1 дані свідчать, що кожен вид музично-виконавської діяльності по-різному впливає на формування окремих компонентів фахової компетентності студента факультету мистецтв, забезпечуючи водночас їх взаємодоповнення та цілісність. Сольне інструментальне виконавство переважно розвиває художньо-творчий та операційно-технічний компоненти; вокально-хорова й диригентсько-хорова діяльність – комунікативно-ансамблевий і мотиваційно-ціннісний компоненти; ансамблеве та оркестрове музикування – комунікативно-ансамблевий та рефлексивно-оцінний компоненти. Саме їх міждисциплінарна інтеграція забезпечує формування цілісної фахової компетентності майбутнього музиканта-педагога.

**Висновки.** На основі узагальнення результатів дослідження фахову компетентність студента факультету мистецтв визначено як інтегровану характеристику особистості, що поєднує художньо-виконавські, музично-теоретичні та психолого-педагогічні знання,

уміння й навички, ціннісні орієнтації та здатність засобами музично-виконавської діяльності створювати художньо переконливий інтерпретаційний образ і транслювати його у процесі педагогічної практики.

Доведено, що інструментальне, вокально-хорове та оркестрове виконавство доцільно розглядати не як автономні навчальні дисципліни, а як цілісний міждисциплінарний простір, в якому інтегруються художньо-творчий, техніко-виконавський та психолого-педагогічний складники фахової підготовки. Виконавська діяльність постає системотвірним полем, навколо якого об'єднуються музично-теоретичні, історико-стильові та методичні знання, набуваючи практичного втілення й особистісного сенсу.

Встановлено, що музично-виконавська діяльність виконує у процесі фахової підготовки студентів подвійну функцію. З одного боку, вона є засобом художньо-естетичного розвитку особистості; з іншого, – безпосереднім об'єктом професійного опанування та інструментом майбутньої педагогічної діяльності. Ця подвійна природа зумовлює особливу психолого-педагогічну цінність виконавства.

У ході дослідження систематизовано основні види музично-виконавської діяльності (сольне інструментальне, вокальне та вокально-хорове, диригентсько-хорове, ансамблеве й оркестрове виконавство) відповідно до їх внеску у формування структурних компонентів фахової компетентності: мотиваційно-ціннісного, когнітивно-технологічного, операційно-технічного, комунікативно-ансамблевого, художньо-творчого та рефлексивно-оцінного компонентів.

Визначено психолого-педагогічні умови результативного формування фахових компетентностей студентів засобами виконавської діяльності, серед яких: методично виважене поєднання індивідуальних та колективних форм підготовки; забезпечення міждисциплінарних зв'язків; реалізація особистісно орієнтованого підходу; поступове ускладнення репертуару; створення ситуацій успіху; систематичне залучення до концертно-виконавської та педагогічної практики; розвиток рефлексивних умінь.

Практичне значення результатів дослідження полягає в можливості їх використання під час розроблення освітніх програм, робочих програм фахових дисциплін, методичного забезпечення та практико-орієнтованих моделей підготовки студентів факультетів мистецтв.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням та експериментальною перевіркою структурно-функціональної моделі формування фахових компетентностей студентів факультетів мистецтв на засадах міждисциплінарної інтеграції інструментального, вокально-хорового та оркестрового виконавства.

***Література:***


1. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
2. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
3. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.
4. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навчальний посібник. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 248 с.
5. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика : монографія. Київ : Промінь, 2006. 432 с.
6. Козир А. В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 380 с.
7. Щолокова О. П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 1996. 172 с.
8. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : науково-методичний посібник. Київ : МАУП, 2000. 312 с.
9. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа XX століття в контексті розвитку музичної педагогіки : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 460 с.
10. Реброва О. Є. Художньо-ментальний досвід майбутніх учителів музичного мистецтва і хореографії :

теорія і методика формування : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 295 с.
11. Elliott D. J., Silverman M. Music Matters: A Philosophy of Music Education. 2nd ed. New York : Oxford University Press, 2015. 512 p.
12. Reimer B. A Philosophy of Music Education: Advancing the Vision. 3rd ed. Upper Saddle River : Prentice Hall, 2003. 400 p.
13. Hallam S. The Power of Music: A Research Synthesis of the Impact of Actively Making Music on the Intellectual, Social and Personal Development of Children and Young People. London : iMerc, 2015. 220 p.
14. Green L. How Popular Musicians Learn: A Way Ahead for Music Education. Aldershot : Ashgate, 2002. 238 p.
15. Swanwick K. Teaching Music Musically. London : Routledge, 1999. 128 p.

***R e f e r e n c e s***

1. Padalka H. M. (2008). Pedahohika mystetstva: teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin. Kyiv: Osvita Ukrainy. (in Ukrainian).
2. Rostovskyi O. Ya. (2011). Teoriia i metodyka muzychnoi osvity. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. (in Ukrainian).
3. Rudnytska O. P. (2005). Pedahohika: zahalna ta mystetska. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. (in Ukrainian).
4. Oleksiuk O. M. (2013). Muzychna pedahohika. Kyiv: Kyivskyi universytet imeni Borysa Hrinchenka. (in Ukrainian).
5. Masol L. M. (2006). Zahalna mystetska osvita: teoriia i praktyka. Kyiv: Promin. (in Ukrainian).
6. Kozyr A. V. (2008). Profesiina maisternist uchyteliv muzyky: teoriia i praktyka formuvannia v systemi bahatorivnevoi osvity. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova. (in Ukrainian).
7. Shcholokova O. P. (1996). Osnovy profesiinoi khudozhno-estetychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova. (in Ukrainian).
8. Ziaziun I. A. (2000). Pedahohika dobra: idealy i realii. Kyiv: MAUP. (in Ukrainian).
9. Huralnyk N. P. (2007). Ukrainska fortepianna shkola XX stolittia v konteksti rozvytku muzychnoi pedahohiky. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova. (in Ukrainian).
10. Rebrova O. Ye. (2013). Khudozhno-mentalnyi dosvid maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva i khoreohrafii: teoriia i metodyka formuvannia. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova. (in Ukrainian).
11. Elliott D. J., Silverman M. (2015). Music matters: A philosophy of music education (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
12. Reimer B. (2003). A philosophy of music education: Advancing the vision (3rd ed.). Upper Saddle River: Prentice Hall.
13. Hallam S. (2015). The power of music: A research synthesis of the impact of actively making music on the intellectual, social and personal development of children and young people. London: iMerc.
14. Green,L. (2002). How popular musicians learn: A way ahead for music education. Aldershot: Ashgate.
15. Swanwick K. (1999). Teaching music musically. London: Routledge.

***Vasyl Fedoryshyn. Instrumental, vocal-choral and orchestral performance as an interdisciplinary space for the formation of professional competences of students of arts faculties.***

*The article substantiates the psychological and pedagogical foundations for the formation of the professional competences of students of arts faculties by means of instrumental, vocal-choral and orchestral performance, considered as an integral interdisciplinary space of the professional training of a future musician-teacher. The essence of the concept of the professional competence of a student of an arts faculty is clarified as an integrated personal characteristic that combines artistic-performing, music-theoretical and psychological-pedagogical knowledge, abilities and skills, value orientations, and the capacity to create an artistically convincing interpretive image by means of musical-performing activity.*

*The place of performing competence within the structure of professional competence is determined, and its connection with the artistic-creative, cognitive-technological, operational-technical, communicative-ensemble, motivational-value and reflective-evaluative components is revealed. The main types of musical-performing activity used in professional training are characterized: solo instrumental performance, vocal and vocal-choral performance, conducting-choral activity, ensemble and orchestral music-making.*

*The psychological and pedagogical conditions for the effective formation of professional competences are substantiated. It is established that instrumental, vocal-choral and orchestral performance fulfils not only an artistic-expressive but also an integrative-developmental function, ensuring the interdisciplinary synthesis of music-theoretical, historical-stylistic and methodological training, the development of musical thinking, performing will and the ability for collective artistic interaction. The generalization of the research results*

*made it possible to outline promising directions for improving the professional training of students of arts faculties on the basis of the interdisciplinary integration of the types of musical-performing activity.*

***Keywords**: professional competence; students of arts faculties; musical-performing activity; instrumental performance; vocal-choral performance; orchestral performance; performing competence; interdisciplinary integration; arts education.*